

သဘင်ကွာတွဲကောန်ဂကူမန် ၆၃ဝါ ဒေသဝတ်ဝိင်

ပရိုင်အာမ်အာသီ၊ ဝတ်ဝိင်

သဘင်ကွာတွဲကောန်ဂကူမန် မရနုက်ကို၆၃ဝါ ဂိတုဇန်နဝါရီ၃ဝ၊ ၂၀၁၀ မကျောန်ပဒ်ပွဲပိုင်တက္ကသို အာင်ပီအာမ်ဒယူ၊ ချင်ဝတ်ဝိင်၊ ရးအေန်ဒီယျာကာ ကိုန်ချင်အမေရိကာန်ဂ် ကောန်ဂကူကောန်ချင်အရေင် မပတံကရေင်၊ ဗျာ၊ ချေင်၊ အမေရိကာန်၊ သေ၊ လ ကောံ မက္ကသီကာန်တအ်ကို၊ ညးစူးမဘိက်လပ်တေင်ဂမ္တိုင်ကို တိုန်စိုပ်အိုတ်ဂ်တဲ သိုဖအိုတ် လိုဟ်မိုဟ်စိုတ်၆၀၀တုပြင် တိုန်စိုပ်အိုတ်ရ။ သွာံကံဂ် ဒ်သွာံတေင်အိုတ် ကောန်ဂကူတအ် တိုန်စိုပ်ဂိုင် အိုတ်ရေင်ဂ် ညးမတိုန်စိုပ်တအ်ဟိုအိုတ်ရ။

သွာံကံဂျာန်နာဝါရီ၃၀ တွဲသိုသပ်၊ ၂၀၁၀ဂ် ကိတ်ညီအာကိုတွဲကောန်ဂကူမကျောန်ပဒ်ဒိုင်အရိုဟ်ဟ်သွာံဂ်တဲ ကောန်ဂကူမန်ညးမစိုပ်ဒိုင်ချင်တတိယတအ် ရဲစိုတ်ကံတဲ ကျောန်ပဒ်သဘင်ကွာညီညီသာသာအိုတ်ရ။

ပံင်တေံကီုဂကောံမန်မစိုပ်ဒိုင်ဌာန်တိဗူးစးဂမ္တိုင်တဲ လလောင်ပတိတ်လပ်လိက်လလောင်တြးမွဲစွဲအိုတ်ကိုရ။

ကောန်ဂကူမန်မစိုပ်ကိုန်ချင်အမေရိကာန်တအ်ဂ် စိုန်ရတိုရ်းတုဟ်ခြာတ်ညးသကအ်ကိုလေပ် ပွဲမညီသုဟ် ကောံကလေံဒိုင်ပွဲသွပ်ဖေံကလေင်ဒက်ပတန်ချင်မန် ကော် အာမ်အာသီအိုတ်ရ။ ပွဲယျုယျာ စိုန်ရဒ်ဒိုင် ညိုင်ရဲဖေံပရေင်ချင်ကွာန် ကိုလေပ် ဆဂး နဇိုင်နတဲဂ် ဒ်ဒိုင်ညိုင်ဖေံပရေင်ကေင်ကာမိုဟ်ဖေံဖေံမွဲရ။ ပွဲတေင် စပ်ကိုကေင်ကာပရေင်ချိုတ်ဂျိုင်၊ ပရေင်ကေင်ကာသာသနာ၊ လိက်ပတ်ယေန်သွာင်တအ်ရ။

ဒေသဝတ်ဝိင်ဂ် ဒ်ဒွဲဒတန်ကောန်ဂကူမန်တအ် တန်တဲဂိုင်အိုတ်ဂ်တဲ ပရေင်ဒက်ပတန်ဂကောံဂ်လေပ် စတ် ကွာတ်ရံင်ကိုဂကောံဒေသတုဟ်ဟ်တအ်မူး ဖြဟတ်ခိုဟ်အိုတ်မွဲရ။ ပွဲအရာချီဒရာင်ပရေင်ချင်ကွာန် စိုန်ရဖြ ဟတ်အောန်ကိုလေပ် ကဏ္ဍလိက်ပတ်ယေန်သွာင်ဂ် အံင်ဇူးလောန်အိုတ်မာန်ရ။ အခန်ချီဒရာင် လိက်ပတ် ဥတုကညင်သွာံကံဂ် ညးတအ်ဟံ့ကေတ်လိက်ဗွဟ်ဘာကောန်ဂကူဖေံချင်မန်တိုတ် နကိုအလိုညးတအ် ပံက်ပတိုန် ကမ္မတီခွဲလိက်ဗွဟ်တဲ ချူခွဲတ်လိက်ဗွဟ်ညးတအ်ကိုညးတအ်အိုတ်ရ။

သွာံတဲကျင်တေံ ညးတအ်ကော်ဘိက်တုပညာကိုင်ကျိုက်လေံဒယေံဒယံနုချင်မန်ပိတုတဲ ဒက်ပတန်ကျင်ဆေင် ဝိုင်ခိုင်င်ကျိုက်ကံရ။ ညးတအ် ထပက်လုပ်ပွဲအပွဲပိုင်ဒေသဝတ်ဝိင်မာန်ဂ်တဲ ကြပ်ဒ်ဇာပ်ဂိတုညးတအ်ဝံ အခေင် ထွေးပျးပွဲဂကောံဒေသတုဟ်ဟ်အိုတ်ရ။

ပွဲအစီအဇန်တီဝိုတ်ဝိင်ဂ် ဟံ့လအ်ဟံ့လအ် ထွေးပျးစပ်ကိုပရေင်ချီဒရာင်ဂကောံမန်ဒေသဂ်ရ။ တုပ်သတ်ဂ်ကို အစီအဇန်ပလးရေဒီယောတိုက်ရိုက်ပွဲဒေသဂ်လေပ် ကော်ဘိက်ညးစူးကောန်ဂကူမန်မွဲတုတဲ သွာန်သျှက် ကျင်စပ်ကိုတွဲကောန်ဂကူမန်ကိုရ။ အလံင်အမတ်ကန်ကရိတ်နုဖေံရီပါပလီကေန်မွဲတု ကောံ ညးစူးဂ ကောံမိုဟ် တုဟ်ဟ်ဂမ္တိုင်လေပ် တိုန်စိုပ်ကိုဖြဟတ်သဘင်ကွာဂ်အိုတ်ကိုဂ် ဝံဆိုကေတ်ရ။

မွဲမွဲသို ပိုင်မွဲသွာံ ညးတအ်ဒင်ဖအိုတ်ဩန်သွက်ပရေင်ချီဒရာင်ဂကောံနာနာဂ် အိုတ်ဒိုင်စိုတ်လီုပြင်ကိုရေင်ဂ် ဥက္ကဋ္ဌနဲကောန်ယက္ခ ဟိုရ။ ပရေင်ချီဒရာင်ဂကောံအိုတ်သိုတအ်ဂ် ဒင်သဇိုင်ကိုဘာလကျာ်မန်ဂ်ရ။ ဘာလကျာ် မန်လျဟ်ဝံဂ် ဟိုတ်နုစွဲကီုစက်ကာဗွတ်စိုတ်ကွဲမဟံ့မာန်ဂ်တဲ ညးတအ်ကွဲဒိုင်ဒွဲဒတန်ဘာမန်တိုတ်ရ။

ပရေင်ချီဒရာင်တွဲကောန်ဂကူသွာ်ကံဂ် ဖအိုတ်လပ်သြန်ဗွတ်တြီလျီပြင်ရ။ ဂကောံညးဗြဲမန် ပွဲဂုတ်ဝိင်ဂ် သွအ မိကကီသွာင်ယေန်သွာင်တဲချီဒရာင်ရ။ သွတ်ဂုတ်မန်ခေတ်တို့တအ် ပါလုပ်ချီဒရာင်ပွဲဂကောံကတိုင်ကတိုင်ကမံ ကမံဂ်လေပ် ဝံဆိုကေတ်ကီရ။ သွတ်ဂုတ်မန်တောင်ဒတောင်တို့တအ် တိုင်တိုက်လေ့ဒယေ့ဒိုင်ဂ်လေပ် ဝံဆိုကေတ်အိုတ်ကီရ။ သွက်ကောန်ဇုတ်တအ်ဂ် ဝံပါလုပ်ချီဒရာင်သတ်ဝံဂ် ညးမဒ်မိမတအ် ဒးကီကေတ် လပ်ပွဲမဂ်ဂ်ကီရ။ ညံင်ရဲကောန်ဂကူမန် အပွဲချင်မန်ကီချင်သေံတေံကီ မန်စိုပ်ကီနီချင်အမေရိကန်တအ်လေပ် ဖြိုဟ်နက်လတူပရေင်ဘာသာဂ်ဝံလုတ်ကေတ်ကီရ။

ပွဲဒေသဂုတ်ဝိင်ဂ် ကောန်ဂကူကရေင်၊ ဗျာ၊ ချေင်တအ် လွိဟ်ဂျိုင်နူကီကောန်ဂကူမန်ဂီရ။ စိုန်ဂ် ပရေင်ပံင် တေံချီဒရာင်ဂ် ဖြဟတ်ချီနုလျလောန်ဂ် ဝံဆိုကေတ်ရ။ ကောန်ချင်ဗျာသိုဖအိုတ်ဂ် လွိဟ်စိုတ်ထပုလီနွံရ။ သွက်ဝံရီဗင်ကုကောန်ချင်ပိုတအ်ဂ်မာန် သွာ်မသက်ဂတာပ်လအ်ကျင်တေံ သိုပ်ကပတိုန်လပ်ရှင်တူဟ်ခြာမွဲမ ကောံ Community Refugee Resource Centerဂ်တဲ ညးမကျောန်ကမောန်ရှင်တအ်ဂ် ကောန်ချင်ပိုသွးဂျိုင်ရ။

ဟိုတ်နူဟိုတ်အရေပ်မန်၊ ကရေင်၊ ဗျာတအ်မာန်ဂ်တဲ ကောန်ချင်ပိုပွဲမဂ်ဂ် ဟံဒ်အခက်အခဲဒွာနူဟံလေပ်အ ရေပ်အေန်ဂလိက်ရ။ ဌာနစိုပြင် ဒက်ပတန်ကျင်လပ်ဂ်တဲ ပွဲအခိုင်ရင်မွဲ ကောန်ချင်ပို ကောံကလောံဒိုင်လျီနီနရ။

ဌာနနဲကောန်ယက္ခ မဒ်ဥက္ကဋ္ဌ အာမ်အာသီ ဒေသဂုတ်ဝိင် မကျောန်ဒိုင် စပ်ကီပရေင်အခေါင်အရာဒင်စသိုင် ထံက်ပင်သြန် ကောံ အာဟာရ ကီ မိသာန်နနု မကျောန်ဒိုင်စပ်ကီပရေင်ထတ်ယုက်ယာ်မိကီကောန်ဇုတ်တအ်ဂ် ဌာန ကောန်ချင်ပို အာစိုပ်ကေတ်အရီအပင်ဂျိုင်အိုတ်မွဲရ။

တွဲကောန်ဂကူမန် မကျောန်ဗဒ်ပွဲဂုတ်ဝိင်သွာ်ကံဂ် ကောန်ဂကူတဟ်ဂမ္တိုင်မတိုန်စိုပ်တအ် ဟိုထိုင်သး ဒွာနူ အံင်ဇူးစိုပ်တရဲရ။ ဒွာဒတန်မကျောန်ဗဒ်ခိုဟ်ကီ၊ ညးတာလျိုင်ကမ္မတီတွဲကောန်ဂကူတအ်ညီသွဟ် ဒင် ဒဒိုက်ကီ၊ အစီအဇန်မကျောန်ဗဒ်ခိုဟ်ကီ မပတံသာ်ဝံ ဒင်သဇိုင်ကီတင်နင်ခိုဟ်သာ်ဝံဂမ္တိုင်တဲ ညးတအ်ဟိုထိုင် သးအိုတ်ရ။ လွိဟ်ကောန်ဂကူမန်တအ် စိုန်ရဟံဂျိုင်နူကီကောန်ဂကူကောန်ချင်အရေင်ပိုဂမ္တိုင် မပတံကရေင်၊ ဗျာတအ် ကီလေပ် တေံရံင်ကီတွဲသွာ်ကောန်ဂကူကရေင်တအ်မကျောန်ဗဒ်ကြဲနူဂ်မွဲတဲဂ်မွဲ ကဆံင်စိုပ်ဒိုင် တွာဂလိုင် ရောင်ဂ် အစာပရိုင်ဗီအိုပ်အေ အစီအဇန်ဘာသာဗျာ မတိုန်စိုပ်ကေတ်လပ်ပရိုင်သဘင်ကွာစါဂ် ဟိုပ တေံစတ် ထိုင်သးကာသာ်ဝံရ။

ဂကောံမန်ဂ်ဖြဟတ်လွိဟ်မိုဟ်ကီ ဖြဟတ်တူပညာကီ စိုန်ရဗျာတ်သွတ်ကီလေပ် ဆဂး ဖြဟတ်ကျောန်ဂကောံ၊ ပါလုပ်ဒင်ဒဒိုက်ပွဲဂကောံ ဒွာနူခိုင်ခိုဟ်ဂ်တဲ ကလိဝံအထိုင်အသးကီ နကီဇကုဇကုညးမကျောန်ဒိုင်ပွဲဂကောံတအ် ကေတ်ဂုန်စရဲအိုတ်ကီရ။ တွဲကောန်ဂကူမန် ပွဲဂုတ်ဝိင်သွာ်ကံဂ် ကဆံင်စိုပ်အိုတ်ရောင်ဂ် ညးတအ်ဟိုအိုတ်ရ။

ညးလျိုင်သဘင်ကွာ၊ မိုဟ်လလောင်စါတွဲ မဒ်သွတ်မန်လေပ်ပညာဂ်၊ ပွဲတေိုင် သွတ်ဗြဲဂ် ဟိုတ်နူဆက်မိတ် လလောင်ခိုဟ် သိုမုံကီရုပ်သာ်ကျာ်သြီဂ်တဲ တံင်ဂြဲအာရီပရိသာတ်တအ်မာန်အိုတ်ရ။ သွတ်ဂုတ်ဂ် သိုကေင် ကေတ်ကျင်လပ် တာလျိုင်ဒုဥက္ကဋ္ဌ သွာ်တဲကျင်တေံကီရ။

ပရေင်အံင်ဇူးဂကောံမန်ဒေသဝံ ညေံစီပူးဒိုင် ဒဒ်ရညးကျိုက်ပ်တအ်စေ် အစောံစရဲနွံတဲ ကလိဝံအံင်ဇူးဟံသေင် ဟိုတ်နူပရေင်ဒင်ဂိုင်ကေတ်လတူဂကောံ ဒင်ဒဒိုက်လတူဂကောံဂျိုင်၊ ဒွာနူညးတအ်ပါလုပ်ကျောန်ပွဲဂကောံဂျိုင်ရ။

ဂကောံကရေင်၊ ဗျာတအ်ဂံၣ် စိုန်ရမ္မိဟ်လေပ်ပညာဂျိုင်ကိုလေပ် ဆဂး ဟံၣ်စိုပ်တရဲစိုတ်ဂကောံမန်ဂံၣ်ရောင်ဂံၣ် ညးဒေ သတအ်ဂံၣ် ဟိုဠ်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နုဂကောံညးတအ်ခိုင်ကျိက်တဲ သိက္ခာဂကူညးတအ်နွံကျိုင်ဂံၣ် ညးတအ်သ္မောင် သွပ်ခိုင်အိုတ်ရ။

ညးမပါလုပ်ကေတ်တာလျိုင်လှေၣ်ဒယှေၣ်တိုင်တက်တအ် ဒးဒုင်ဒဒိုက်ဇ္ဇော်ရ။ ဇာပ်ပံသတ္တဟ က္တဟံၣ်တဲကျောန်ဂ ကူဂံၣ် ညးတအ်ဒးတိုင်တက်ဟံၣ်ပိုတ်သကုတ်ရ။ ပရေင်ပကတ်ပကေင်လှေၣ်ဒယှေၣ်ဂံၣ် ဒုကမ္မောန်ဒးကေတ်အခိုင် ဂျိုင်ခိုင်မ္မဲရ။

သုတ်တအ်ဂံၣ် ဒုပုဂ္ဂိုဠ်ဇ္ဇော်ဂေါပ်ကျိုင်လပ် ပဲအကြာဗျိုင်ဂကောံ ဒုနုမိမညးတအ် ကေင်ကျောန်ကျိုင် လပ်ပရေင်ဂ ကူအိုတ်ရ။ ကာလညးတာလျိုင်တအ်ဆက်မိတ်စပ်ကိုမိမညေတအ်ဂံၣ် ဝံတီကေတ်သုတ်တအ်ဂံၣ် ဇ္ဇော်ဂေါပ်ကျိုင် လပ်အကြာဗျိုင်ပရေင်ဂကောံကျောန်ပရေင်ချင်ကွာန်မန်ရ။ ဟိုတ်ဂံၣ်တဲ ဇကုဇကုညးတအ် စိုတ်သိုက်ပါလုပ် ကျောန်ပဲပရေင်ဂကောံဂံၣ် နွံဂျိုင်အိုတ်ရ။ သုတ်လျီတအ် ဇ္ဇော်ဂေါပ်ကျိုင်လပ် ပဲဗဒိုပ်ဟံင်ပြ်မန်လေပ် နွံမဲမဂျိုင်ဂံၣ် ဝံလုတ်ကေတ်ကိုရ။

ညးမဒုင်ဒဒိုက်ကျောန်ခိုင်ပဲဂကောံတအ်ဂံၣ်လျှဟ်ကို သ္မာံတဲတဲကျိုင်တေံကို၊ ညးမစိုပ်ကျိုင်တိုတိုတဲ ဟံၣ်ဝံလုပ် ကေတ်တာလျိုင်ကိုတအ်ဂံၣ် ဒုပုဂ္ဂိုဠ်ကေင်အာလပ်ကျိပ်ဂကောံမ္မဲမ္မဲ ပဲကာလကိုပ်ကျာ ဟံၣ်စိုပ်ကျိုင်ချင် ဂံၣ်သွးကိုရဂံၣ် ဝံလုတ်ကေတ်ရ။ ယင်ဝံၣ် ဒုဟိုတ်ဇြဟတ်ဂကောံမန်ဒေသကံ ဇြဟတ်ဝံၣ်ကြိုင်မျိုဟ်ရ။